

Regeringskansliet

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se

Göteborg 2022-03-11

Ert dnr M2021/02353

Stena Recyclings svar på remiss av EU kommissionens förslag till reviderad förordning om transporter av avfall COM (2021) 709

Sammanfattning

- Stena Recycling motsätter sig ett totalstopp för export av avfall till länder utanför OECD.
- Stena Recycling ställer sig bakom de övergripande målen med Kommissionens förslag.
- Ett elektroniskt system för dokumenthanteringen vid gränsöverskridande transporter är mycket positivt och införandet av det bör prioriteras.
- Tidsgränserna för när uppgifter skall läggas in i det elektroniska systemet för dokumenthantering behöver justeras.
- Förutsättningarna för när ett förhandsgodkännande av en mottagningsanläggning kan återkallas måste preciseras.
- Systemet för granskning av att mottagningsanläggningar lever upp till artikel 49 måste revideras i samarbete med branschen.
- Export av rena kundspecifika återvunna råvaror av papper och metaller till OECD-länder bör inte kunna förbjudas.
- Export av rena kundspecifika återvunna råvaror av papper och metaller till länder utanför OECD bör inte kräva att länderna är med på den föreslagna landlistan.
- En differentiering mellan administrativa fel som inte innebär någon miljörisk och illegala transporter behöver införas.
- Ömsesidigt erkännande av nationella end of waste-kriterier inom EU bör införas.

Stena Recycling är medlemmar i Återvinningsindustrierna och ansluter även till dess remissvar.

Inledning

Ett bättre utnyttjande av de resurser som finns i de restprodukter som uppkommer i samhället är avgörande för om vi skall nå en cirkulär ekonomi. För att uppnå detta måste dessa material ses som den resurs de är och i så stor utsträckning som möjligt kunna handlas och transporteras på samma sätt som resurser och råvaror från andra källor än avfall. Det är därför inte lämpligt att, såsom framförts från vissa, förbjuda all export av material som fortfarande har avfallsstatus.

Bolaget anser däremot att det förslag som Kommissionen har lagt fram i stora stycken innebär

en rimlig avvägning mellan miljöaspekterna och möjligheten att utnyttja marknadskrafterna för att nå en cirkulär ekonomi där resurserna från avfall tas till vara.

Transporter inom EU

Utifrån Stena Recyclings utgångspunkt ovan är det mycket i Kommissionens förslag som är positivt när det gäller transporter av avfall inom EU. Särskilt förslaget om att inrätta ett elektroniskt system för all dokumenthantering kopplat till avfallstransporter är något som vi har efterfråga under lång tid. Ett sådant system kommer att förenkla hanteringen och många av de praktiska problem som vi idag har med dokumenten kommer att försvinna. Denna förändring bör därför prioriteras och vi skulle gärna se att dessa förändringar görs snabbare än vad som föreslagits i Kommissionens förslag.

Det finns emellertid några krav som vi anser inte är rimliga när det gäller inom vilken tid uppgifter senast skall ha lagts in systemet. I artikel 18.2 anges att all relevant information skall läggas in i systemet senast dagen innan en transport påbörjas. Vi ser två stora problem med detta krav:

- Vid lastning av material direkt i en lastbil, ett tåg eller en båt vet man inte den exakta vikten innan lastningen avslutats. Att då vara tvungen att hålla kvar lasten ett dygn innan den kan lämna för att Annex VII måste vara komplett ett dygn innan transporten får börja är inte rimligt.
- När man anlitar större speditorsfirmor vet man ofta inte vilket åkeri som kommer att utföra transporten förrän samma dag som transporten skall gå iväg. Detta beror på att man hela tiden försöker att optimera transportarbetet för att bl.a. minimera miljöpåverkan från transporterna genom att t.ex. utnyttja returtransporter som annars skulle gå tomma.

Vi föreslår därför att samtliga uppgifter skall anges senast när transporten påbörjas, eller att man justerar detta krav så att det överensstämmer med kravet i artikel 16.2, som avser transportdokumenten vid transporter som är notifierade, som anger att dokumentet dagen innan transporten skall vara ifyllt "så långt det är möjligt".

I förslagets artikel 16.3 och 18.4 finns vidare ett krav på att mottagaren av transporten skall rapportera in mottagandet av avfallet senast en dag efter mottagandet. Även detta är enligt vår bedömning en onödigt kort tidsfrist som inte kan motiveras utifrån miljöhänsyn. En lämplig tidsfrist för detta är enligt vår bedömning tre dagar.

De föreslagna förbättringarna för förhandsgodkända mottagare, artikel 14, är mycket positivt. Vi anser emellertid att förutsättningarna för när ett förhandsgodkännande skall kunna återkallas bör konkretiseras för att förutsebarheten skall öka.

Export utanför EU

Kravet i artikel 49 om att export av avfall endast får ske till anläggningar vars miljöprestanda i stort överensstämmer med de krav som ställs på motsvarande anläggningar inom EU har inneburit en stor osäkerhet, både för den som velat exportera avfall och de myndigheter som skall utöva tillsyn över transporterna. I ljuset av detta är det därför positivt att Kommissionen

föreslagit ett system för granskning av mottagaranläggningarna, så att det blir tydligt vad som skall kontrolleras och hur detta skall göras. Det är emellertid viktigt att detaljerna i detta system bestäms i samråd med branschen så att de krav som ställs upp blir proportionerliga och möjliga att följa upp. Detta bör förtydligas i förordningen och det förslag som återfinns i annex X behöver revideras.

Export till OECD-länder

Det juridiska begreppet avfall omfattar material av mycket skiftande karaktär. Det avser allt från helt osorterat plastavfall till rena kundspecifika återvunna råvaror av papper och metaller som säljs på en internationell och sedan länge etablerad marknad. I Kommissionens förslag görs mycket lite skillnad på dessa olika flöden, trots att motivet att reglera transporter av papper och metaller är väsentligt mindre än när det gäller t.ex. osorterad plast. Utifrån argumentationen i skälen till förslaget framgår att det är riskerna som är förknippade med plaster som har varit styrande, trots att detta får oproportionerliga konsekvenser för t.ex. sorterade metaller och papper, särskilt när det gäller export till OECD-länder. För de material som har en fungerande marknad är det därför vår uppfattning att de inte bör omfattas av kravet på systemet för granskning av mottagaranläggningar. Kommission bör inte heller ha möjlighet att stoppa export till enskilda länder inom OECD av denna typ av material.

Export till länder utanför OECD

På liknande sätt som för export till länder inom OECD så bör export av metaller och papper som sker mot specifikation vara möjligt till länder utanför OECD utan att dessa skall behöva finnas med på den landlista som Kommissionen nu har föreslagit.

Illegala avfallstransporter

Idag innebär alla felaktigheter i samband med en gränsöverskridande transport att den klassas som en illegal avfallstransport, oavsett om det är ett medvetet försök att vilseleda myndigheterna eller ett oavsiktligt misstag som inte har någon betydelse i miljöhänseende. Ett exempel på det senare är att man missat att skriva in ett telefonnummer till en transportör men övriga uppgifter är korrekta eller att en chaufför glömt att signera dokumentet. Att benämna även administrativa misstag som illegala transporter är inte proportionerligt och man bör därför i den nya förordningen göra skillnad på administrativa misstag och verkligt klandervärda handlingar.

Ömsesidigt erkännande av end of waste-kriterier

I artikel 28 anges principerna för situationer när medlemsstater har olika uppfattning om hur avfall skall klassificeras. Med åberopande av försiktighetsprincipen har man därvid landat i att det alltid skall vara den strängaste tolkningen som skall vara styrande, och då ansett att detta är den tolkning som innebär att ett avfall inte slutat vara avfall om något av de inblandade länderna anser det. Om vi skall nå en cirkulär ekonomi där resurser i största möjliga utsträckning skall återanvändas eller återvinnas optimalt kan det ifrågasättas om försiktighetsprincipen verkligen innebär att den nuvarande ordningen är den lämpligaste för att uppnå målet.

Inom många områden inom EU är det istället ömsesidigt erkännande av andra medlemsstaters bedömningar som är den rådande principen. Detta gäller t.ex. för läkemedel där godkännandet av ett läkemedel i en medlemsstat innebär att läkemedlet även kan godkännas i andra medlemsstater. Om denna princip fungerar för läkemedel borde den kunna användas även när det gäller förutsättningarna för när avfall slutar att vara avfall.

Presentation av Stena Recycling

Stena Metallkoncernen är en ledande återvinningskoncern där Stena Recycling AB ingår. Bland verksamheterna ingår förutom återvinning, produktion av aluminium från återvunnen råvara, leveranser av stålprodukter, finansverksamhet samt internationell handel med stål, metaller och olja. Koncernen bedriver verksamhet på cirka 200 platser i nio länder, varav cirka 100 är lokaliserade i Sverige. Koncernens totalt 3 500 medarbetare arbetar nära våra kunder för att skapa nya värden som alla tjänar på – företagen, miljön och samhället. Varje år återvinner vi sex miljoner ton avfall och uttjänata produkter och förser våra kunder med nödvändiga råvaror, stålprodukter och marina bränslen. Genom koncernens försäljningsbolag, Stena Metal International AB, säljs sorterade fraktioner till hela världen. Genom forskning och utveckling arbetar vi för att möta framtidens utmaningar med nya, hållbara lösningar.

Med vänlig hälsning

FÖR STENA RECYCLING AB

Carl Hagberg
Bolagsjurist
Direkttelefon: +46104452046
E-post: carl.hagberg@stename Metall.se